

...kai Konradas prieš penkerius su puse metų nusipirko kalkinę, pirmiausia įsigijo fortepijoną, kurį pastatydino savo kambaryje antrame aukšte, kalbama Laskos užėjoje, ne iš meilės menui, sako Vyzeris, Musnerio nekilnojamojo turto valdytojas, bet kad nuramintų per daugelį metų protinio darbo nualintus nervus, sako Fro, Tratnerio nekilnojamojo turto valdytojas, su menu, kurio jis, Konradas, nekenčia, jo grojimas neturįs nieko bendro, jis improvizuoja, sako Fro, ir kiekvieną dieną, sako Vyzeris, anksti ryte ir vėlai vakare prie atidaro lango įjungęs metronomą grojįs taip, kaip moka...

...taip pat, viena vertus, iš baimės, kita vertus, dėl rankinio šaunamojo ginklo pomėgio iš pėnai mirusio urėdo palikimo jis nusipirko nemažai senokų, bet gerai veikiančių „Venclo“, „Veterlio“, „Gorosabelo“, „Manlicherio“ ir kt. markių šautuvų, kuriais Konradas, tas pradžioje nedrąsus žmogus (Vyzeris), pirmiausia dėl nesenos, vis dar neišaiškintos ūkininkų Musnerio ir Tratnerio žmogžudystės tapęs nesveikai baikštus ir budrus, siekė apsaugoti kalkinę nuo vagių, apskritai nuo vadinamųjų *svetimų elementų*...

...dėl keletą dešimtmečių trukusio netinkamo medikamentinio gydymo beveik luošą, pusę gyvenimo prancūziškame, specialiai jai sukonstruotame ligoonio vežimėlyje sėdinčią žmoną mergautine pavarde Cryd, kuriai dabar, kaip sako Vyzeris, nieko nebeskauda, Konradas išmokęs naudotis „Manlicherio“ karabinu, kurį šiaip jau visiškai bejėgė užtaisyta laikė po ranka už savo vežimėlio; su šiuo ginklu Konradas ją nušovė naktį iš gruodžio dvidešimt ketvirtosios į dvidešimt penktąją dviem šūviais į pakaušį (Fro), dviem šūviais į smilkinį (Vyzeris), staiga (Fro), Konradų pragariško santuokinio gyvenimo gale (Vyzeris). Į menkiausią bruzdesį prie kalkinės jis atidengdavo ugnį, kalbama Laskos užkeigoje, ir, kaip žinoma, prieš puspenktų metų, taigi netrukus po to, kai čia įsikėlė, jis pašovęs į kairį petį po darbo su kuprine ir grėbliu pro kalkinę einantį medkirtį ir žvėrių šėriką Kolerį, palaikęs jį vagimi, dėl to gavo devynis su puse mėnesio griežto režimo kalėjimo. Per tą įvykį iškilo aikštėn kone penkiolika ankstesnių Konrado teistumų, daugiausia dėl vadinamojo garbės įžeidimo ir dėl vadinamųjų lengvų bei sunkių kūno sužalojimų, kalbama Laskos užkeigoje. Konradas atliko bausmę Velso apylinkės kalėjime, į kurį ir dabar uždarytas...

...neskaitant išimčių – tų, kuriems kelia susidomėjimą jo neabejotinai ekscentriška, kartu neryški asmenybė, pamažu jį visi užmiršę; viena vertus, žmonės norėjo iš jo pinigų, kita vertus, nenorėjo su juo turėti nieko bendro. Aš pats daug kartų esu sutikęs Konradą kelyje į Lambachą, daug kartų kelyje į Kirchhamą, dukart aukštamiškyje, ir jis akimirksniu mane įtraukdavo į daugiau ar mažiau karštą pokalbį medi-

cinas ar politikos, ar tiesiog gamtos mokslų, ar medicinos ir politikos, ar gamtos mokslų ir politikos, ar medicinos ir politikos ir gamtos mokslų tema, bet apie tai vėliau...

...Lanerio užėjoje kalbama, kad Konradas savo žmoną nušovęs *dviem šūviais*, Štyglerio užėjoje, kad *vienu šūviu*, Gmachlio užėjoje, kad *trimis*, o Laskos – kad *keliais*. Akivaizdu, kad iki šiol niekas, išskyrus teismo ekspertus, veikiausiai nežino, keliais šūviais Konradas nužudė savo žmoną...

...tačiau penkioliktą dieną numatytas teismo posėdis nušvies bėgant laikui, keista, vis labiau tirštėjančias sutemas, apgaubusias Konrado įvykdytą savo žmonos žmogžudystę, tegu, kaip sako Vyzeris, tik juridine šviesa...

...priešingai dar sausį pasklidusiai spėlionei, kad įvykdęs vadinamąją piktadarystę Konradas pats pasidavęs, šiandien yra žinoma, kad jis visai nepasidavė, Laskos užėjoje, kur vakar sudariau tris gyvybės draudimo sutartis, kalbama, jog žandarai tik po dvi dienas trukusios paieškos jį pagaliau suradę išdžiūvusioje ir įšalusioje srutų duobėje už kalkinės. Pasakojama taip: žandarai, kuriems vadinamasis tarnas Hioleris pranešė, kad kalkinėje šiurpiai tylu, jėga įsilaužę į kalkinę ir ligonio vežimėlyje radę nužudytąją, bet jos vyro, kurį jie nesunkiai iškart identifikavo kaip Konrad žudiką, niekur nebuvo. Jie labai kruopščiai daug kartų ištikrinę visą kalkinę nuo viršaus iki apačios, galop net Hiolerio gyvenamą šalinį namą, galiausiai kitus gretimus pastatus, net kalkinę siekiantį miško ruožą, bet viskas veltui. Tik antrą dieną pagalbinis žandaras Moricas nukėlęs sutrešusias srutų duobės lentas ir po jomis radęs sustirusį Konradą, kuris, visiškai

išsekęs, kaip nesunku numanyti, tuojau leidosi suimamas ir nuvedamas į kalkinę, išsyk į žmogžudystės kambarį, kur per tą laiką negyva Konrad buvo pakeista nuo palėpės nukeltu senu šieno čiuziniu. Konradui leista, pirmiau, negu duos parodymus apie žmogžudystės eigą, persivilkti naujais drabužiais, bet jam nusirengiant ir apsirengiant žandarai, kalbama, raginę paskubėti, nes norėjo kuo greičiau nuvežti jį į Velsą. Tik Konradui atkreipus jų dėmesį į pilnus degtinės butelius, kuriais buvo apstatytas nusikaltimo kambarys, ir paraginus tuos degtinės butelius ištuštinti, jie, sako, paliovė skubėję. Degtinės buteliai dabar, tiek privargus su Konradu, jiems buvo pats tas, ir žandarai esą ištuštino keturis ar penkis, ar net šešis degtinės butelius automobilyje suimtiesiems, o kad juos galėtų ištuštinti iki dugno, kol privažiuos Vello apylinkės teismą, jie tuoj už Zikingo padarę šešiasdešimties ar septyniasdešimties kilometrų lankstą per Kremso upę, tad nuo Zikingo iki Vello užtrukę pustrečios valandos važiuodami tokį kelią, kurį būtų galėję įveikti per nepilną pusvalandį, pustrečios valandos, o Velse Konradas, kadangi per antrankius automobilyje negalėjęs įsikibti į ranktūrį, o greičiausiai todėl, kad kažkuris žandaras jį pastūmė, stačia galva išgriuvęs iš automobilio, jis mūvėjęs tik pilkas vilnones kojines, nes dėl laiko trūkumo, kaip jie aiškina, jam nebuvo suteikta galimybė apsiauti batus, o tie batai, kuriuos Konradas avėjo, kai jį ištraukė iš srutų duobės, buvo taip permirkę srutomis, kad juos galėjo tik nusiauti, bet nebegalėjo apsiauti; apsiauti kitus batus, tai yra atsinešti juos iš savo kambario, per skubą ir, kaip sako Vyzeris, dėl žandarų žiaurumo jam nebuvo leista,

tokiame šaltyje Konrado nebuvo galima vežti plika galva, sako Fro, Konradas jau tokio amžiaus, kai menkiausias peršalimas gali sukelti pragaištingas pasekmes, kai kada net pakaušį pertraukęs nedidelis skersvėjis gali atnešti mirtį, nors, tiesą sakant, juokinga, turint galvoje siaubingą įvykį, o pirmiausia turint omenyje tai, kad Konradas daugiau kaip dvi dienas išbuvo srutų duobėje spiginant dideliam šalčiui, ypač geliančiam nakties šalčiui, ir akivaizdu, kad jam nieko blogo neatsitiko, dabar, kai vėl apsirengęs sausais ir palyginti šiltais drabužiais, piktintis, kad jis tik su kojineėmis ir be batų, pirmiausia Konradas pareikalavęs, kad žandarai atneštų iš jo kambario ilgas iki kauliukų odines kelnės, kurias norėjo apsimausti, nes odinės kelnės jį geriausiai saugančios nuo šalčio, bet pagalbinis žandaras Moricas, kuris nusileido į Konrado kambarį, nepadaręs, ko prašė Konradas, ir grįžo nešinas ne odinėmis, o įprastomis juodomis darbinėmis kelnėmis, darbinėmis kelnėmis ir švarku, sumetęs priešais Konradą į krūvą drabužius, apatinius, marškinius, vilnones kojines, net nosinę ir liepęs skubiai persirengti. Žandaras Halbeisas, kuris tuo metu šautuvo buože išspraudė Konradą į rašomojo stalo kampa, turbūt manė, kad visiškai bejėgis ir, kaip sako Fro, visiškai abejingas Konradas priešinsis, kelis kartus pavadinęs Konradą žudiku, todėl Halbeiso ištartas žodis žudikas privertė į nusikaltimo kambarį įėjusį apylinkės teismo teisėją padaryti pastabą, jog žandarui nedera jau dabar vadinti Konradą žudiku. Tačiau žandarai nepaisė šio, Vyzerio nuomone, mandagaus pamokymo ir toliau vadino Konradą žudiku net apylinkės teismo teisėjui dar nepasišalinus, veikiausiai apylinkės teismo teisėjas nepastebėjo,

kad žandarai ir toliau vadino Konradą žudiku, nors apylinkės teismo teisėjas jiems uždraudė vadinti Konradą žudiku. Beje, pagalbinis žandaras Moricas, pažeisdamas nustatytą tvarką, ligonio vežimėlyje susmukusią Konrado žmoną, kurios galva nuo šūvio ar šūvių esą buvo visiškai suknežinta, pasodino tiesiai būtent tą akimirką, kai žandarmerijos inspektorius Noineris trumpam išėjo iš nusikaltimo kambario, turbūt, spėja Vyzeris, pasikalbėti su Hioleriu, kuris tuo metu buvo viršutinėje laiptinėje, ir ką nors sužinoti iš kalkinę labiausiai pažįstančio žmogaus netrukus, kai buvo aptikta kruvina piktadarystė, nes Moricas baiminosi, kad sunkus moters kūnas dėl nuolat didėjančio kūno svorio centro pakeitimo staiga išsirisias iš vežimėlio ir nukrisias ant grindų. Dėl šio menko įvykio apylinkės teismo teisėjas pavadino Moricą nemokša, sako Fro. Vietinio laikraščio redaktoriui Lanikui, vienam iš bjauriausių žmonių, esą buvo neleista patekti į kalkinę. Vyzeris dar mini sutrupintą Konrado žmonos riešą, o tai esąs įrodymas, kad Konrado žmona buvo užsidengusi rankomis veidą, kai pasigirdo šūvis. Fro vis kartoja žodį *neatpažįstamai*, jis be paliovos sako *krauju paplūdusi...*

...Laskos užėjo kalbama, kad Konradas nužudytąją pirmiausia bandęs išvilkti iš jos kambario į viršutinę laiptinę, o ten prie lango į vandens pusę, kaip kiekvienas, kuris nužudė žmogų, taip ir Konradas, suvokęs, kokį baisų dalyką padarė (Vyzeris), pagalvojo, kad paslėps auką, ir nebuvo nieko paprastesnio, kaip nutempti lavoną per laiptinę prie lango ir, laiptinės gale pritvirtinus didelį geležinį ar akmeninį daiktą, kaip sako Fro, tiesiog išmesti pro langą, jam labiausiai

būtų pravertę du po langu į vandens pusę gulintys marmuro luitai, kadaise numatyti durų apvadams, bet ankstesnis kalkinės savininkas, Konrado sūnėnas Hiorhageris, jų nepanaudojo pagal šią paskirtį, nes Hiorhageris nusprendė, kad durų apvadai bus ne iš marmuro, o iš tufo, jis, Fro, esąs įsitikinęs, kad prasidėjus bylos nagrinėjimui dar bus kalbama apie tuos du marmuro luitus, bet Konradas netrukus supratęs, kad lavono nenutemps prie lango į vandenį, tam jis iš tikro buvo per silpnas, ir jis, matyt, staiga suvokęs, kad nėra jokios prasmės išmesti negyvėlę pro langą į vandenį, nes net vidutinis kriminalistas labai greitai atskleistų šį, Vyzerio žodžiais, nevykusį metodą paslėpti žmogžudystės auką, iš pradžių piktadariai esą mano, jog padarę ką nors absurdiško paslėps nusikaltimą, o kas šiuo atveju būtų labiau absurdiška, jei ne išmesti Konrad pro langą, bet maždaug viršutinės laiptinės viduryje Konradas atsisakęs savo ketinimo nuvilkti negyvėlę prie lango į vandens pusę ir išmesti, galbūt jį staiga apleido noras atsikratyti lavono, spėjo Fro, ir jis nuvilko vis smarkiau kraujuojančiąją atgal į jos kambarį ir, sukaupęs visas jėgas, įsodino į jos vežimėlį, kaip parodė rekonstrukcija, o ir pats Konradas prisipažino, kad negyvėlė, jam bandant įsodinti į vežimėlį, vis išslysdavusi iš rankų ir nukrisdavusi ant medinių grindų, ir jis plūkęsis daugiau kaip valandą, kol negyvą, nuolat išslystantį sunkų moters kūną įkėlė į vežimėlį. Kai pagaliau negyvėlę įsodino į vežimėlį, buvo toks nusibaigęs, kad susmukęs šalia...

...tuoj po nužudymo, prisipažinęs jis, kaip netekęs proto pasileido per visą kalkinę žemyn ir aukštyn, aukštyn ir žemyn ir kai sustojęs viršutinėje laiptinėje atsirėmė į lango

vandens pusėn palangę, jam atėjusi į galvą mintis išmesti negyvėlę pro langą į vandens pusę. Kraujo pėdsakai visoje kalkinėje aiškiai rodo, kaip ir kur Konradas lakstė po kalkinę, jo parodymai, kuriuos buvo nesunku patikrinti, esą teisingi, taip pat Fro mano, kad Konradas neturįs jokio pagrindo sakyti netiesą, Konradas būtent tuo ir pasižymi, kad visą gyvenimą buvo vadinamasis tiesos fanatikas, kaip ir dabar. Gmachlio užėjoje kalbėta, jog Konradas šaltakraujiškai nušovęs žmoną iš nugaros, paskui įsitikinęs, kad pašautoji iš tikrųjų negyva, ir tuoj pasidavęs. Laskos užėjoje irgi kalbėta, kad Konrado žmonos galva nuo šūvio į kairįjį smilkinį buvo suknežinta. Dėl smilkinio, kalbama, tai dešinysis, tai kairysis. Lanerio užėjoje taip pat kalbėta, kad Konradas nužudęs žmoną su kaupertuku ir tik tada, kai su kaupertuku užmušė, šovęs iš „Manlicherio“ karabino, o tai esą rodo, kad Konradas yra pamišėlis. Laskos užėjoje žmonės kalbėjo, kad Konradas įrėmęs žmonai į pakaušį „Manlicherio“ karabiną ir tik po minutės ar dviejų nuspaudęs gaiduką, o ji, jausdama vamzdį prie pakaušio, žinojusi, kad jis dabar ją nužudys, ir nesigynusi. Galbūt, kalbama Štyglerio užėjoje, jis nužudė ją išpildydamas jos norą, jos gyvenimas buvęs tikra kančia, kiekvieną dieną dar didesnė kančia negu praėjusią, ir gerai, kad vargšėlė, kaip ji beveik visada ir visur vadinama, jau negyva. Tačiau Konradui reikėję, nušovus žmoną, pačiam nusišauti, kalba žmonės, nes dabar jo neabejotinai laukia įkalinimo iki gyvos galvos arba uždarymo beprotnamyje siaubas...

...tačiau tas, kas nužudo savo artimą, sako Fro, toli gražu nepasižymi logiškumu...